

УДК 334. 734:631.115.8(4)

КОЛІСНИК О.І., здобувач

Науковий керівник – **ПАСКА І.М.**, д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

nastiakolpal@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ В ЄВРОПІ

У статті досліджується кооперативний рух в сільському господарстві Європи. Особливості кооперації простежені на прикладі трьох країн: Франція, Греція, Великобританія.

В роботі об'єктом дослідження стала історія сільськогосподарських кооперативів, напрями об'єднання товаровиробників.

Досліджено та проаналізовано основні законодавчі акти, які регулюють діяльність сільськогосподарських кооперативів та їх об'єднань.

Відмічено роль кооперативного руху у розвитку сільського господарства європейських країн. Зазначено основні проблеми, які покликані вирішити кооперативи: забезпечити захист інтересів фермерів, виробництво продукції з найменшими витратами, реалізація товарів за найвигіднішою ціною.

Ключові слова: кооперація, закон, річний оборот, кількість членів, об'єднання, сільськогосподарський кооператив.

Постановка проблеми. Діяльність сільськогосподарських виробників у Європі базується на різних формах і типах кооперації, яка покликана захищати інтереси дрібних товаровиробників, насамперед фермерів, на вітчизняному і європейському ринках. Вивчення впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, адекватність правового регулювання дозволить сформуванню сприятливих передумов для становлення і функціонування ефективної сільськогосподарської кооперації з метою подальшої її адаптації до аграрного сектору України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Узагальненням передового зарубіжного досвіду кооперації в аграрному секторі та визначення перспектив його використання в Україні зай-мались Чанхі О.С., Мосійчук Н.О. [7]. Шинкаренко М.С. досліджував особливості міжнародної кооперації, правові засади її функціонування та досвід організації бухгалтерського обліку в обслуговуючих сільськогосподарських кооперативах [8]. Ушкаренко Ю.В та Осадчий О.Д. вивчали стан і розвиток системи сільськогосподарської кооперації Німеччини в контексті процесів інтеграції ЄС і глобалізації [6]. Узагальненням світового досвіду інтеграційних процесів в АПК в Україні і розробкою заходів із прискорення створення кооперативно-інтеграційних формувань займався Паска І.М. [5].

Метою статті було визначення особливостей формування кооперативного руху у країнах Європи на прикладі Франції, Греції, Великобританії, законодавчої бази та її впливу на формування сільськогосподарських кооперативів. Це було здійснено з метою запозичення передового досвіду для становлення ефективного кооперативного простору в Україні.

Матеріал і методика дослідження. Дослідження проводили на основі матеріалів праць зарубіжних вчених із використанням статистичних даних. Нормативні документи використані з офіційних сайтів. Основними методами наукового пізнання, що застосовувались в процесі дослідження, стали аналіз, синтез, узагальнення.

Основні результати дослідження. Кооперативний рух, як по галузях в цілому, так і в сільському господарстві Європи набув великого розмаху. Більше 17 % її населення є членами кооперативів. Із 2009 до 2015 року кількість кооперативних підприємств у Європі збільшилась на 12 % і налічується 176,5 тис. Вони нараховують 141,5 млн членів, 4,7 млн співробітників і приносять річний оборот в сумі 1004,83 € млрд [1, с. 2-3]. Таблиця 1 демонструє які з країн нараховують найбільше кооперативів і які з них є найефективнішими. Лідером можна назвати Францію, 22517 кооперативів якої приносять оборот понад 300 € млрд [1, с. 4-9].

Необхідно відміти високий відсоток залучення населення до кооперативного руху. Кожна людина в Нідерландах є членом, принаймні, одного кооперативу.

- 85% фінського населення є членами кооперативу.

- 60% від населення Кіпру є членами кооперативу.
- 45% норвезького і шведського населення є членами кооперативу.
- 40% населення Франції є членами кооперативу [1, с. 5].

Таблиця 1 – Характеристика кооперативів Європи в розрізі країн

Країни з найбільшим числом кооперативів		Найбільше число членів в кооперативі		Країни з найбільшим кооперативним річним оборотом	
країна	кількість	країна	кількість, млн	країна	€ млрд
Італія	39600	Франція	26	Франція	307
Туреччина	33587	Німеччина	22	Німеччина	195
Франція	22517	Нідерланди	1,69	Італія	150
Іспанія	20050	Великобританія	14,92	Нідерланди	81
		Італія	12,62		

В Європі виділяється 11 найкращих сільськогосподарських кооперативів (табл. 2). П'ять з них розміщені у Франції, три – у Німеччині, по одному у Нідерландах, Фінляндії, Швеції та Італії [1, с. 10].

Таблиця 2 – Рейтинг сільськогосподарських кооперативів Європи у 2015 році по обороту (€ млрд)

Назва кооперативу	Країна	Величина річного обороту
FrieslandCampina	Нідерланди	11,3
Astera	Франція	8,39
Agravis	Німеччина	7,4
In Vivo	Франція	5,67
Sodiaal Union	Франція	5,43
DMK	Німеччина	5,3
Metsa Group	Фінляндія	4,97
Tereos	Франція	4,7
Terrea	Франція	4,68
Lantmännen	Швеція	3,61
Agricola Tre Valli	Італія	3,1

Кожна з країн Європи має свої особливості пов'язані із сільськогосподарською кооперацією. Це, на жаль, не завжди продиктовано природно-кліматичними умовами, що формують ту чи іншу спеціалізацію сільського господарства. Дуже часто вирішальним чинником виступає законодавча та нормативна база, що еволюціонує під впливом історичних, економічних і насамперед політичних факторів. Доцільно детальніше зупинитись на особливостях кооперації в деяких країнах Європи.

Сільськогосподарська кооперація у Франції має досить тривалу історію. Перші об'єднання товаровиробників були створені фермерами і спрямовані на:

- використання засобів виробництва, упаковки, зберігання, збуту або переробки продукції;
- постачання добрив та інших ресурсів.

Сільськогосподарська кооперація має спрямування і залежно від виду продукції, тобто можлива співпраця у виробництві молока, круп, вина, м'яса, фруктів, сиру, овочів, льону, цукру, бавовни, арахісу і т.д. Є також лісогосподарська кооперація, що включає продаж деревини та лісозаготівлю.

Основоположним принципом такої співпраці є «одна людина, один голос». Фінансовий дохід, отриманий по підсумках розподіляється пропорційно зробленому внеску, трудовій участі.

Кооперативи, як правило, підпорядковуються раді директорів Генеральної Асамблеї. Рада поновлюється щороку. Управління забезпечує призначена особа зі складу співробітників.

Сільськогосподарські кооперативи входять до складу об'єднань, які вирішують завдання національного, регіонального або місцевого рівня.

Маркетингові кооперативи (відповідальні за збут сільськогосподарської продукції) забезпечують збір виробничих даних по конкретному географічному регіону.

У 20141 сільськогосподарському кооперативі зайнято 160000 співробітників. Кооперативи аграрного сектору із забезпечення продовольством займають першу позицію у Франції, що становить 40 % продовольства [1].

Законодавча та нормативна база французької кооперації представлена кооперативним правом, що об'єднує всі юридичні тексти, податки і зайнятість пов'язану із французькою сільськогосподарською кооперацією.

Публічна частина включає наступну інформацію:

- регулювання сільськогосподарських кооперативів і союзів;
- регулювання виробничих організацій;
- колективні договори, що використовуються в сільськогосподарському кооперативному секторі;

Положення про Європейську кооперацію.

Приватна сторона сільськогосподарської кооперації включає всі публікації із юридичних і податкових питань. А також управління соціальними питаннями Кооп де Франс.

Діяльність сільськогосподарських кооперативів та їх об'єднань базується на таких законодавчих актах:

- Кодекс річкового та морського рибальства;
- Закон 1947 року;
- Комерційний кодекс;
- Цивільний кодекс;
- План рахунків.

За Кодексом річкового та морського рибальства сільськогосподарські кооперативи і їх об'єднання являють собою особливу категорію компаній, відокремлену від громадських організацій та корпорацій зі статусом юридичної особи. Їх робота спрямована на полегшення і розширення бізнесу членам кооперативу, поліпшення і підвищення результатів їх діяльності.

Закон 1947 року «Про стан співробітництва» визначає кооператив як компанію утворену декількома особами, об'єднаними добровільно для задоволення своїх економічних і соціальних потреб, досягнення спільних зусиль, отримання необхідного прибутку.

Кооперація має базуватись на таких принципах: добровільність, відкритість для всіх, демократичне самоврядування, економічність, співробітництво з іншими кооперативами.

Статути кооперативів визначають місце компанії, її режим управління, зокрема, рішення зарезервовані для загальних зборів, повноваження директорів або менеджерів, умови контролю над діяльністю. Вони встановлюють умови для членства, сферу та рівень відповідальності кожного щодо спільних зобов'язань.

Комерційний кодекс містить особливості формування капіталу кооперативу, зокрема, він повинен збільшуватись послідовно, частинами і забезпечувати розширене відтворення.

Цивільним кодексом визначені правовідносини партнерів, умови припинення діяльності та ліквідації кооперативу.

Ще одним важливим документом є план рахунків сільськогосподарських кооперативів і спілок сільськогосподарських кооперативів, затверджений наказом від 2 липня 1986 року і оновлений в 2007 році.

Доцільно відміти ще Закон «Про сільськогосподарське спрямування», в якому у 4 розділі «Економічна організація» зазначено необхідність консолідації рахунків, визначення місця та ролі економічних комітетів, потребу у міжнародному співробітництві [3].

Сільськогосподарська кооперація у Греції є однією з найпоширеніших у Європі. Її можна представити у вигляді триступінчастої піраміди (рис.1).

На першій сходинці сільськогосподарської кооперації розміщуються обшинні структури, членами яких є фізичні особи. На другій – 120 сільськогосподарських союзів на рівні префектур. І, нарешті, кооперативні організації третього ступеня, які охоплюють певну продукцію або групи продукції на національному рівні. Майже всі кооперативи є членами Конфедерації Панелінських сільськогосподарських кооперативних союзів.

Історія кооперативного руху є багатогранною і безпосередньо залежить від політичних факторів (табл. 3).

В останні роки, грецькі сільськогосподарські кооперативи мали адаптуватись до значних структурних змін, пов'язаних з наслідками економічної кризи: нова законодавча база в 2011 році, купівля сільськогосподарського банку Греції комерційним банком Банк Пірея [4, с.108].

Рис 1. Піраміда сільськогосподарської кооперації Греції.

Таблиця 3 – Етапи розвитку кооперативного руху в Греції

Етап	Законодавчі зміни	Характеристика
Становлення 1914-1923	602-1914	Держава здійснює їх регулювання через Міністерство Національних фінансів, а з 1917 року через Міністерство сільського господарства.
Реформування 1923-1932	4639-1930	Була проведена аграрна реформа, спричинена війнами та біженцями з окупованих турецькою армією територій. Кооперативи починають відігравати ключову роль в економічному розвитку населення. На кінець 1932 було сформовано понад 50 сільськогосподарських кооперативів. Був заснований Сільськогосподарський банк Греції, який став головним джерелом фінансування для фермерів і кооперативів
Застій 1932-1943	4639-1939	У 1936 році кооперативи об'єдналися під егідою Конфедерації Панелінських сільськогосподарських кооперативів (КПСК), роботу якої було призупинено під час війни і відновлено в 1943.
Розпуск 1959-1974		Із 1959 до 1974 року загальні збори КПСК були позбавлені своїх повноважень диктаторським урядом і сільські кооперативи, по суті, були розпущені.
Модернізація 1974-1980	921-1979	Перегляд організаційної функції кооперативів. Вступ Греції до Європейського загального ринку. Модернізація кооперативів та інтеграція національної економіки.
Політизація 1981-1989		Кооперативний рух був політизований Соціалістичною партією. Дозволялось створювати лише один кооператив по префектурі. Участь кооперативного капіталу за співпраці з приватною компанією повинна перевищувати 65 %.
Оновлення 1990 -	4015-2011	Формування стійких і дієвих кооперативів. Національний реєстр колективних сільськогосподарських організацій класифікував їх на активні і неактивні. Останні перевіряються раз на рік і якщо протягом 3 років не мають ознак активності – ліквідуються.

Законодавча база кооперації у цій країні змінювалась під впливом політичних, історичних та економічних факторів. До кінця 80-х років, кооперативи перебували під впливом державного регулювання і політичних партій. Протягом 90-х років стало зрозуміло, що вони повинні працювати самостійно, набуваючи приватного характеру. У 2011 році був прийнятий закон який спробував надати сільськогосподарським кооперативам автономність і підприємницький характер. Передумовами до прийняття цього закону став ряд факторів, які розглянемо детальніше.

Формується три види колективних сільськогосподарських організацій, які можуть користуватись податковими стимулами: сільськогосподарські кооперативи, групи виробників і ділове партнерство (рис. 2) [4, с. 111].

Під час кризи сільськогосподарські кооперативи зіткнулись, як і будь-який бізнес, з такими проблемами як спад, відсутність ліквідності в банківській системі, негативні фінансові наслідки, конфіскація майна. Водночас багато кооперативів демонструють підприємницький динамізм, функціонування, що базується на приватних критеріях.

<i>Сільськогосподарські кооперативи</i>	<i>Групи виробників</i>	<i>Ділове партнерство</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Створюються в різних галузях сільського господарства (тваринництво, шовківництво, агротуризм); • Повинні нараховувати не менше 20 членів; • Розмір статутного капіталу 60 000 євро; • 80% продукції реалізовано через кооператив 	<ul style="list-style-type: none"> • Організуються з метою виробництва певних продуктів харчування; • Забезпечують послуги в галузі стандартизації, зберігання, продажу та маркетингу сільськогосподарської продукції 	<ul style="list-style-type: none"> • Здійснюють торгівлю на національному та регіональному рівнях; • Надають послуги по упаковці, зберіганню, промисловій переробці та маркетингу сільськогосподарської продукції; • Може бути некомерційного характеру – підвищення рівня регіональних сільськогосподарських продуктів (співпраця з науково-дослідними центрами)

Рис 2. Характеристика видів колективних сільськогосподарських організацій.

Об'єднане королівство Великої Британії (ОК) характеризується широкомасштабним і різноманітним кооперативним рухом в якому зареєстровано понад 7000 кооперативів, до яких входить більше 17 млн членів і які щорічно приносять в британську економіку 34 млрд фунтів стерлінгів. Сучасна співпраця розпочалась з магазину «Рочдейл Пайнез» в північному англійському містечку Рочдейл в 1844 році, хоча історія співробітництва у Великобританії може бути простежена до 1800 року. Поряд із споживчими кооперативами існує багато сільськогосподарських. Вони надають фермерам більші можливості у реалізації продукції, скорочують витрати на основні ресурси, дозволяють спільно використовувати інновації, що можуть підвищити продуктивність.

Кооператив фермерів є другою за чисельність формою кооперації в бізнес-ландшафті країни. До 621 сільськогосподарського кооперативу входить 155000 фермерів, і цей сектор співпраці продовжує зростати (майже на третину у 2015 році порівняно з 2010 роком). На кінець 2014 року оборот їх становив 6,2 млрд фунтів стерлінгів [1, с. 4-8].

Основним законодавчим документом, що регламентує діяльність кооперативного руху у Великобританії є Закон «Про кооперативи» [2] (рис. 3).

Деякі зміни в організації кооперативного руху відбулись внаслідок прийняття Закону «Про конкуренцію», що регламентував і обмежував дії кооперативів та організацій виробників (ОВ). Наслідки прийнятого закону можна проаналізувати, розглянувши таких три питання:

- а) які цілі кожна організаційна модель прагне досягти;
- б) наслідки закону про конкуренцію для кожного з них;
- в) правова структура кожної моделі.

Номер частини	Назва частини	Склад за відділами
1	Умови створення кооперативу	5
2	Членство в кооперативах	3
3	Зустрічі	-
4	Директори та співробітники кооперативів	10
5	Структура капіталу	6
6	Довірені	-
7	Внутрішня торгівля	-
8	Примусове відчуження	-
9	Сертифікати безпеки, реєстри	6

10	Прозорість фінансової діяльності	-
11	Цільові угоди про емісію	2
12	Фундаментальні зміни	-
13	Дослідження та перевірки	2
14	Дослідження, ліквідація та розпуск кооперативу	2
15	Адміністративні питання і правила	5
16	Засоби правового захисту, правопорушення і штрафи	2
17	Провінційні кооперативи	3
18	Види кооперативів	4
19	Перехідні положення	-

Рис.3. Структура Закону «Про кооперативи».

а) для ОВ основними цілями є: концентрація поставок продукції її членів, адаптація виробництва до вимог ринку, поліпшення продукту і раціоналізація механізації виробництва. Діяльність набуває не тільки горизонтального характеру, а й вертикальну інтеграцію.

б) Закон «Про конкуренцію» для ОВ вводить кількісні обмеження, особливо по молоку (реалізація не більше 33 % від національного виробництва). Водночас кооператив, на думку Управління по добросовісній конкуренції у Великобританії, може самостійно приймати рішення про обсяги продажу і ціну. Кооператив не має, на його думку, значної ринкової влади, якщо частка його на ринку не перевищує 20 %;

в) Кооператив є юридичною особою, забезпечений персоналом і повинен бути зареєстрований згідно з законом «Про компанії». ОВ може бути сформована як юридична особа за ініціативи фермерів. Діє на підставі статуту, узгодженого з її цілями [1, с. 128].

Найбільш успішні кооперативи Великобританії намагаються завоювати якомога більшу частку ринку. Вони прагнуть підвищити віддачу своїх членів, забезпечуючи поліпшення планування виробництва, логістику, якість продукції, створення доданої вартості, включаючи розробку нового продукту.

Концентрація і членство є необхідним, хоча й недостатнім фактором, що збільшить ймовірність стійкості підприємств членів і підвищить їх рентабельність.

Висновки. Кооперативний рух відіграє важливу роль у розвитку сільського господарства європейських країн. Для його регулювання створена ефективна правова база. Основними членами кооперативів в аграрному секторі, як і виробниками сільськогосподарської продукції, є фермерські господарства. Пріоритетними напрямками об'єднання товаровиробників є ефективне використання засобів виробництва, зберігання, збут або переробка продукції. Досвід створення та функціонування сільськогосподарських кооперативів Європи є основою для визначення напрямів, форм і видів об'єднань в Україні з метою підтримки дрібного товаровиробника та розвитку аграрного сектору. Кооперативи покликані забезпечити захист інтересів своїх членів, виробництво продукції з найменшими витратами, та реалізацію товарів за найвигіднішою ціною.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Cocolina C.Q. With cooperation Europe's team. The power of cooperation. Cooperatives Europe key figures 2015/ Cocolina C.Q. // Cooperative Europe. – Avril, 2016.– № 4.–128 p.
2. Cooperatives act. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.servicealberta.ca/pdf/tipsheets/Cooperatives_Act.pdf
3. La loi d'orientation agricole. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.legifrance.gouv.fr/affich>
4. Karafolas S. Revue internationale de l'économie sociale. La coopération agricole en Grèce: changements structurels et adaptations au contexte de crise/ Karafolas S., Katarachia A.// Démocratie économique : un enjeu pour les entreprises... et pour les sciences sociales. – № 329. – 2013.– 115 p.
5. Паска І.М. Організаційно-економічні передумови функціонування кооперативно-інтеграційних формувань в АПК: світовий досвід та українські реалії / І.М. Паска // Сталій розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – №1.– 2013. – С.301–305.
6. Ушкаренко Ю.В. Сучасний стан і розвиток системи сільськогосподарської кооперації Німеччини в контексті процесів інтеграції ЄС і глобалізації / Ю.В.Ушкаренко, О.Д. Осадчий // Економіка і суспільство. – № 5. – 2016.– С.83–87.
7. Чан-хі О.С. Сільськогосподарська кооперація: зарубіжний досвід для України / О.С. Чан-хі, Н.О. Мосійчук // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука».–№ 2 (2).– 2017.–С.15–20.
8. Шинкаренко М.С. Міжнародний досвід організації бухгалтерського обліку в обслуговуючих сільськогосподарських кооперативах / М.С. Шинкаренко // Вісник КНУТД.– №3 (87).– 2015.– С.43–51.

REFERENCES

1. Cocolina C.Q. (2016) With cooperation Europe's team. The power of cooperation. Cooperatives Europe key figures 2015. Cooperative Europe, №4, pp 92–128.
2. Cooperatives Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.qp.alberta.ca/574.cfm?page=C28P1.cfm&leg_type=Acts&isbncln=9780779758470&display%20=htmlCOOPERATIVES%20ACT.
3. La loi d'orientation agricole. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000264992>
4. Karafolas S., Katarachia A. (2013) Revue internationale de l'économie sociale. La coopération agricole en Grèce: changements structurels et adaptations au contexte de crise. Démocratie économique : un enjeu pour les entreprises... et pour les sciences sociales, №329, pp 101-115.
5. Paska, I.M. (2013). Organizacijno-ekonomichni peredumovy funkcionuvannja kooperatyvno-integracijnyh formuvan' v APK: svitovyj dosvid ta ukrai'ns'ki realii' [Organizational and economic preconditions for functioning of cooperative - integrational formations in the agroindustrial complex: world experience and Ukrainian realities]. Stalij rozvitok ekonomiki. Vseukrai'ns'kij naukovo-virobnichij zhurnal-Sustainable development of economy, № 1, pp 301-305 [in Ukrainian].
6. Ushkarenko, Ju.V., & Osadchij, O.D. (2016). Suchasnij stan i rozvitok sistemi sil's'kogospodars'koi' kooperacii' Nimechchini v konteksti procesiv integracii' JeS i globalizacii' [Current status and development of agricultural cooperation in Germany in the context of EU integration processes and globalization]// Ekonomika i suspil'stvo- Economics and Society, № 5, pp 83-87 [in Ukrainian].
7. Chan-hi, O. S., Mosijchuk, N.O. (2017) Sil's'kogospodars'ka kooperacija: zarubizhnij dosvid dlja Ukraïni [Agricultural cooperation: foreign experience for Ukraine]. Mizhnarodnij naukovij zhurnal «Internauka» - International scientific journal «Internauka», № 2, pp 15-20 [in Ukrainian].
8. Shinkarenko, M.S. (2015) Mizhnarodnyj dosvid organizacii' buhgalters'kogo obliku v obslugovujuchyh sil's'kogospodars'kyh kooperatyvah [International experience of accounting agricultural service cooperatives]. Visnik KNUTD.- Bulletin of the Kyiv National University of Technologies and Design, № 3, pp. 43-51 [in Ukrainian].

Особенности кооперативного движения в Европе

О.И. Колесник

В статье исследуется кооперативное движение в сельском хозяйстве Европы. Особенности кооперации прослежены на примере трех стран: Франция, Греция, Великобритания. В работе речь идет об истории сельскохозяйственных кооперативов, и объединении товаропроизводителей.

Исследованы и проанализированы основные законодательные акты, регулирующие деятельность сельскохозяйственных кооперативов.

Отмечено роль кооперативного движения в развитии сельского хозяйства Европейских стран. Указаны основные проблемы, которые призваны решить кооперативы: обеспечить защиту интересов фермеров, производство продукции с наименьшими затратами, реализация товаров по лучшей цене.

Ключевые слова: кооперация, закон, годовой оборот, количество членов, объединения, сельскохозяйственный кооператив.

Features of the cooperative movement in Europe

O. Kolisnyk

The article is about the European Union Movement in Agriculture. Research topic is relevant because cooperative movement became very widespread (17% of the European population are members of cooperatives from 2009 to 2015, the number of cooperative companies in Europe increased by 12% and amounted to 176,461).

Agricultural cooperation in Europe is described by the following indicators: cooperative enterprises, members (multiple membership), employees, annual turnover. Cooperation features are traced by the example of the three countries. The first is France, which holds the leading position among the European Agricultural Cooperatives. Attention is paid to the long history of agricultural cooperatives and associations of producers areas:

use of means of production, packaging, storage, processing or marketing of products;

supply of fertilizers and other resources.

The basic laws that govern the activities of agricultural cooperatives and associations are investigated and analyzed:

Code of river and sea fishing;

1947 Act;

Commercial Code;

Civil Code;

Plan of accounts.

These are the declared objectives of France's agricultural cooperatives:

To provide or facilitate the manufacture, disposal or sale, especially for exports of agricultural and forestry products;

To ensure cooperation with partners, providing equipment, gear and animals, on condition that they can provide the necessary level of maintenance, repair and feeding; 3. To provide equipment, agricultural machinery, equipment maintenance, young stock; certification training, use of educational results of organizations and laboratories, if necessary, to involve specialized personnel.

On the basis of the 1947 Act "On the level of cooperation" the definition of the cooperative is stated. It is the company which is formed by several persons, who are united voluntarily to meet their economic and social needs, achieve common efforts to obtain the necessary income.

The second subject of study was the agricultural cooperation in Greece, which is one of the most common in Europe. It includes community-based structures, agricultural unions, nationwide cooperation. The peculiarity of the first law on cooperative farms, adopted in 1914 is noted. It is said about the mechanisms of their regulation. Act 4015-2011 "On the structure of agricultural cooperatives, collective organizations and enterprises in the agricultural sector", adopted in September 2011 is characterized. The law aimed at the formation of stable and effective cooperatives is defined. Three types of collective agricultural organizations which may use tax incentives, agricultural cooperatives, producer groups and partnerships are characterized.

The problems encountered by agricultural cooperatives during the crisis: recession, lack of liquidity in the banking system, the negative financial consequences, confiscation of property are noted. Cooperatives acquire such traits as: entrepreneurial dynamism, operation on private criteria.

It is said that agricultural cooperatives play an important role in the UK's agricultural sector. They give farmers greater control over the supply chain, help them cut costs on key inputs through economies of scale and allow to share innovations that can boost output and productivity. This report reviews the current state of, and support for, the agricultural cooperative sector, the issues it faces and some of the challenges and opportunities looking forward.

Cooperatives are an important part of the UK's business landscape, contributing £37 billion to the British economy in 2014. From the employee owning enterprises like John Lewis to the farmer controlling businesses like Anglia Farmers, the cooperative sector is diverse, with nearly 7,000 independent cooperatives across the country.

Constituting the second largest part of the cooperative sector, there are 621 agricultural and farmer cooperations listed in the UK today. 155,000 farmers (approximately half of the UK's farmers) are members and co-owners of these businesses. The sector has grown by a third since 2010 with a current annual turnover of £6.2 billion.

This section of the agricultural industry has a positive message in terms of growth and sustainability with a wide variety of farmer cooperation across the UK achieving success globally with large-scale respected enterprises.

I was acquainted with the structure of the main legal document regulating the activities of the cooperative movement in the UK – the Law " Cooperative Act ". It is noted in the article the role of the cooperative movement in agricultural development of European countries. The main cooperatives, have to solve, challenges: protect the interests of farmers, production at the lowest cost, the sale of goods at the best price.

Key words: cooperative enterprises, act, annual turnover, employees, members, association, agricultural cooperative.

Надійшла 30.05.2017 р.